

Voda
je život

Voda je nejdůležitější součástí našeho organismu, tvoří zhruba 50–60 % celkové váhy těla (dle věku a pohlaví). Je proto důležité ji průběžně ve vhodném množství a kvalitě doplňovat. Zapomeňte proto na každodenní konzumaci sladkých barevných limonád, ty si dejte pouze čas od času jen tak „na chuť“ a každý den raději vypijte dostatek čisté kohoutkové či minerální vody.

Text: MUDr. Roman Audolenský

**Alespoň šest sklenic vody denně
zajistí ideální pitný režim***

* Dle doporučení Státního zdravotnického ústavu

ochranaklimatu.praha.eu

VODA JE ŽIVOT

Když se nám bez náhrady ztrácí voda z těla, jedná se o dehydrataci. Ztráta a nedostatek vody mohou mít na organismus různé dopady. Záleží na tom, kolik tekutin jsme ztratili, i na současném fyzickém a psychickém stavu a na prostředí, ve kterém se nacházíme.

Dehydratace je běžně chápána jako nadměrná ztráta tělesných tekutin a minerálů.

Ztráta vody okolo 1 % tělesné hmotnosti snižuje výkonnost, schopnost termoregulace a chuť k jídlu. Ztráta okolo 4 % poté dále ještě více zhoršuje výkonnost, způsobuje poruchy koncentrace, bolesti hlavy, ospalost, zvyšuje dráždivost, tělesnou teplotu a tepovou frekvenci. Pokud ztráta přesáhne 8 %, může způsobit až úmrtí.

Pro ideální pitný režim vypijte alespoň šest sklenic nealkoholických tekutin denně.

DEHYDRATACE OHROŽUJE PŘEDEVŠÍM SENIORY A MALÉ DĚTI.

Dehydratace a senioři

Organismus seniora má nižší nároky na množství vody. Jeho ledviny však již nejsou schopny regulovat množství vyloučené moči, produkují jí více, čímž dochází k větším ztrátám. U seniorů je také snížen pocit žízně a je nutné věnovat zvýšenou pozornost i nápojům, zvláště těm s obsahem kofeinu. Kofein může mít mírně močopudné účinky a tím prohlubovat stav dehydratace. Není proto vhodné, aby hlavními nápoji, které senioři konzumují, byly káva a černý čaj.

PŘÍČINY

- Demence/zapomínání
- Žíznivka (diabetes insipidus)
- Vymizení pocitu žízně
- Diuretika (léky na odvodnění)
- Zvýšená tělesná teplota
- Polypragmazie (léčba velkým množstvím léků s nevhodnými vedlejšími účinky)
- Průjmovitá onemocnění
- Pobyt v horkém, nevětraném prostředí
- Špatně léčená / neléčená cukrovka

Diagnostika

- Oschlý jazyk
- Rozpraskané, suché rty
- Snížený turgor (napětí) kůže – zkouší se vytvořením řasy na hřbetu ruky
- Tmavá, zapáchající moč

v každém našem věku

Léčba

- Zavodnění
 - ~ Úprava pitného režimu
 - ~ Podání nitrožilních infuzí (kapačka)

Prevence

- Dostatečný příjem tekutin
 - ~ Denní potřeba 1500–2000 ml
 - ~ Příjem v průběhu celého dne, nikoliv nárazově (hrozí převodnění)

Vhodné tekutiny

- Voda pramenitá
- Voda pitná (voda z kohoutku)
- Voda mineralizovaná (nejvhodnější jsou ty slabě mineralizované, např. Dobrá voda, Rajec, Aquila, Toma; silně mineralizované vody, např. Poděbradka, Hanácká, Vincentka, Šaratická, Zaječická, jsou určeny pouze pro určité dietní režimy)
- Slabý čaj (dvojnásobné ředění proti návodu)
- Nízkoalkoholické pivo (v dávce do 500 ml)

Nevhodné tekutiny a nápoje

- Silně sycené a dochucované minerální vody
- Nápoje typu cola
- Vícestupňové pivo
- Destiláty
- Káva a silný čaj
- Mléko – není nápoj, ale potravina

ÚPAL A ÚŽEH – CO JE CO?

Úpal: přehřátí organismu v horkém prostředí. Při nedostatku tekutin se netvoří dostatek potu, který by ochlazoval organismus. Navíc v prostředí s velkou vlhkostí je odpařování potu zhoršeno.

Úžeh: přehřátí mozku působením přímého slunečního záření.

Prevencí může být pokrývka hlavy a namáčení vlasů.

Příznaky: v obou případech nevolnost, zvracení, bolest hlavy, zrychlený tep a dýchání. U úžehu se mohou příznaky objevit až za několik hodin (např. až v noci).

První pomoc: v obou případech stejná – přesun do chladného větraného prostředí, chlazení těla (u úžehu především hlavy) a doplňování tekutin.